

Published monthly by
Slovenian National Federation
of Canada,
Edited by: Editorial Board
Address: 646 Euclid Ave., Toronto, Ont.
Canada
Subscription rates:
\$3 per year, 25c per copy
Advertising
1 column x 1"
\$2.10

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

VESEL BOŽIC
TER IZPOLNENIH
UPOV POLNO
NOVO LETO 1965.
ZELIJO.
Uredništvo in Uprava
"SLOVENSKE DRŽAVE",
ter Slovenska Narodna
Zveza v Kanadi.

LETNIK XV. — VOLUME XV.

Toronto 1. December 1964.

ŠTEVILKA 12. — NUMBER 12.

Veseli božič!

Božič! Ko listje odpade in hlad zagrne zemljo, ko sneg pokrije hribe in doline, vemo — božič je blizu! Nanj mislita stari in starker, gorpodar in gospodinja, zlasti pa mladina! Enim je nežno čustvo, ki gre do globlje srca: Kristus je bil rojen, naš Ordešenik. Drugim so na mislih zopet izdatki za darila, mladi rod ima spet svoje veselje. Nekoč doma nam je bil Božič predvsem praznik otroštva božjega. Nekaj globokega je leglo na dušo. Celo trda srca so se otajala. Pač nismo bili tako globoko zakopani v svet dolarjev in materializma.

Božič, praznik otroštva božjega! Bog postane človek, da reši padlega človeka. Adam je grešil, drugi Adam — Kristus je bil rojen iz Večne Ljubezni, samo da reši padlega človeka! V tem je bistvo svete noči in božiča! Bog postane učlovečena Beseda! Nič ga ne loči od človeka. Iste potrebe ima. Je truden, lačen, ima žuljavno dlano od dela in žuljavne noge od hoje za dušami. Edino eno ga loči od človeka: Bog je in greha ni na njem. Človek je umrljivo bitje, on je večni, čeprav bo moral umreti. Enak je vsem. Ne dela razlike. Vse ljubi z enako ljubeznijo. Ne dela tako kot mi, ki se zgazavamo nad sočlovekom. On ga pomiluje, mu pomaga. "Sin, odpuščen si ti grehi!" "Vstani in hodi!" Le eno zahteva: Vero Vanj, Vero v Boga, učlovečenega Sinu Božjega! Trpi za vse, ko pride Njegova ura. Za vse: Za revne in bogate, za preproste in učene, za bele in črne. Njegova ljubezen res ne pozna meja. Zato je prišel na svet, da vsi pridemo po Njem k Očetu, ki je naš Stvarnik, k Njemu, ki nas bo ob času, ki ga je večni določil, odrl.

V tem je bistvo svete noči in Božiča. Praznik enakosti vseh, brez razlike. Praznik božjega otroštva. Praznik ponižanih in revnih. Dasli Bog, Sinu Večnega Očeta, ni imel ničesar. Borne jasli so bile njegov prestol, in križ njegova zadnja postelja. Poglobljuje se v to na sveto noč, pa bomo delali voščila: Mir ljudem na zemlji!

M.G.

OPOMBE K BEOGRADU

CO-OP COMMENTARY, razmnoževan informativni list, ki ga izdaja The Co-operative Union of Canada, objavlja 22 oktobra t.l. opombe tajnika Zveze dr. Aleksandra Laidlawa o letošnjem mednarodnem združnem kongresu v Beogradu. Poročilo objavljamo v prevodu.

Opomba uredništva
"Izboljšanje" v mednarodnem ozračju se čuti tudi v združnih krogih enako kot drugod. Tako se je nedavno primerilo nekaj, kar je bilo popolnoma nemogoče še pet let nazaj: zborovanje Mednarodne združne zveze (International Cooperative Alliance) v Beogradu 3-4-5 oktobra, mnogi odbori Zveze pa so zborovali tam prejšnji teden. Poročilo o sestankih bo kmalu objavljeno — tukaj slede samo vtisi Beograda in ljudi, ki so zaradi kratkega bivanja seveda samo delni ter površni.

"Kakšen je obisk Jugoslavije, me vprašujete. Moj prvi vtis je bil presenečenje. Ko smo prešli mejo pozno ponoči, sem bil duhovno pripravljen na stroga pravila, uradno nadzorstvo in morda celo policijsko kontrolo. Toda vstop v državo je bil brez posebnih ceremonij. Pojne liste so hitro potrdili, nič niso povpraševali in prtljaje niso niti odprli. Spustili so nas v prijetno čakalnico, kjer je bilo po noči ljudi, ki so pili pivo in močno kavo. Vse drugače kakor bi človek pričakoval. Kaj je povzročilo to spremembo? Turistična industrija venjetno preje kot vse drugo — Jugoslavija in ostale države vzhodnega bloka ugotavljajo, da ima turistični dolar dvojnjo vrednost: prinaša v državo nov denar, ne da bi bilo treba zato izvažati dragocene surovine.

"In tako smo prispeli v Beograd — ali Beograd, "belo mesto". Velikosti je kot Vancouver in je zgrajen ob eni velikih vodnih cest Evrope, ob Donavi. Tukaj so vladali Turki mnogo let in razvaline njihovih masivnih utrd so danes privlačnost za turiste. Arhitektura prekrasnih

pravoslavni cerkva obvlada nekaj glavnih delov mesta. Na drugi strani reke gledano od starega mesta raste veličastni nov Beograd na zemlji, ki je bila prej močvirje.

"Jugoslavija (prebivalstvo je približno enako številko kot v Kanadi) je država z eno nogo v vzhodnem bloku in z drugo vsaj delno v zapadnem. Majhna podjetja so v zasebni lasti in v načrtu socialističnem gospodarstvu. Trgovine ustvarjajo vtis, da so napolnjene z blagom, ki je deloma dobre kakovosti. Boljši hoteli so zelo dobri in hrana v boljših restavracijah je odlična. Tukaj je kuharje znanost in uživanje jedi umetnost, za katero je treba časa.

"Beograd je zelo zaposleno in hrupno mesto. Cestne zlečnice prično svoje zavijanje že pred zoro. Ulice se zde vedno polne resnih in nekam usmerjenih ljudi. Človek bi si želel videti več nasmejanih obrazov in slišati več smeha. Petje in glasbo je možno najti v kavarnah, toda treba ju je iskati in najti — na cesti ju ni. Mnogi ljudi razmišljajo o življenjskih problemih in ne kažejo znakov razposajenosti in obilja. Moški so na splošno mnogo boljše oblečeni kot ženske. Celo v jutranjih urah si mnogo ljudi ogleduje izložbena okna — očitno je to priljubljena zaposlitev. Francosčina je dokaj rabljena kot tudi nemščina — angleščina ne tako pogosto. Vendar imajo nekateri knjigarne dobro izbiro knjig v angleščini. Casopisi iz Londona in New Yorka so na prodaj na odprtih stojnicah, ki so komaj nekaj metrov druga od druge.

"Titova slika gleda na te vsepovsod — v trgovinah, javnih prostorih, hotelih. Marsal je star sedaj 72 let in je eden starejših državnikov komunizma. Neke pišec je pred kratkim opomnil: "Eden čudnih protislovij moderne Evrope je, da se jugoslovanu obnaša kot kralj v dobi, vanski voditelj proletarcev brez ko se čuti, večina še preživelih monarhov dolžna demokratizirati svoje vedenje". Ena glavnih cest v Beogradu nosi njegovo ime.

"Nekega popoldneva smo se odpeljali na Avalo in smo videli grof neznanega vojaka, ki je eden velikih spomenikov Jugoslavije in vir narodnega ponosa. Na poti nazaj smo se ustavili pri mnogo manjšem spomeniku na kraju, kjer so pobili mnoge od 300.000 Zidov, ki so umrli v Jugoslaviji med 1941 in 1944. Vodil je reklet, da so jih pobili Nemci. Toda zvečer je neko drugi do dal majhno opazko k tej informaciji: "Ne verjemite. Nemci so odgovorni morda za 30% teh pobjev". Tuju se je težko znaniti v teh zmedenih potezah nedavne zgodovine Jugoslavije.

"V nedeljo zjutraj sem vprašal za cerkev. Taksi me je popeljal v majhno, toda lepo cerkev Kristusu Kralju. Bila je napolnjena in poseben vtis namocrazie Christiane", ki deluje za evropsko enotnost, in ji dejal, da imenovanje sv. Benedikta za patrona Evrope dokazuje zanimanje cerkve za takšno enotnost. Rekel je: "V tem dejanju boste videli, da cerkev zavzela stališče. Ona ga zavzema na njej primeren način — to je, da gleda z duhovnega vidika, ki ji je lasten, ob izrecni želji, da spoštuje častno domeno, ki pripada državljanom posameznih dežel, vladam in različnim ustanovam, ki jih je porodila želja "napraviti Evropo". Takšen odnos spoštovanja pa nikakor ne izhaja iz nezanimanja za evropske probleme",

me so napravili verniki, ki so peli s polnimi pljuči. Po božji službi mi je duhovnik povedal, da je v Beogradu pet katoliških cerkev in da je ta najmanjša. Sam je znal samo nekaj angleških besed, toda na moje začudenje so fantje in dekleta, ki so se nabrali okrog mene in mojega prijatelja iz Nigerije, vsi govorili dobro angleščino. Rekli so, da se učijo angleščine v šoli. To naj bi si zapomnili učitelji jezikov v Kanadi!

"Kako daleč se je premaknila Jugoslavija od leve proti sredini, proti zapadu? Obiskovalec bi mogel to ob prvem obisku težko presoditi. Vse, kar morem reči, je, da so bili predstavniki jugoslovanovki združ očitno veseli, da so mogli sprejeti delegate Zveze V Beogradu ter da so se izkazali kot odlični gostitelji".
AFL

ZUNANJA TRGOVINA SLOVENIJE V LETU 1963.

V letu 1963. je izvoz iz Slovenije v nejugoslovanke dele sveta porastel za 21% in predstavljal 16,7% vsega jugoslovankega izvoza.

V dinarski vrednosti je Slovenija izvozila v letu 1963 za 39,7 milijonov dinarjev blaga in proizvodov, medtem ko je v letu 1962 znašal izvoz 32,7 milijonov in v letu 1961 24,2 milijonov dinarjev. Po drugi strani pa je uvoz iz nejugoslovankega dela sveta v Slovenijo v letu 1963 znašal 41,1 milijonov dinarjev in tako porastel za 16% nasproti letu 1962, v katerem je uvoz znašal 35,4 milijonov dinarjev.

Primanjkljaj v slovenski trgovinski bilanci je torej v letu 1963 znašal 1,4 milijone dinarjev, kar pomeni silovit napredek nasproti prejšnjim letom, saj je leta 1961 primanjkljaj znašal 12,3 milijonov dinarjev.

Ker pa podatki o uvozu in izvozu ne vključujejo dohodkov na račun turizma in prevoznih uslug slovenskih prometnih podjetij preko slovenskega ozemlja, oziroma za tuje odjemalce, moremo trdit, da je bila trgovinska bilanca v letu 1963 za Slovenijo dejansko ugodna, medtem ko je Jugoslavija kot takšna imela velik primanjkljaj.

Ce pogledamo države v katere je Slovenija izvažala in odstotno razmerje izvoza iz Slovenije do celotnega jugoslovankega izvoza v iste države, bomo videli, da je Slovenija imela levji delež pri zaslušku tridih valov za celotno jugoslovanke gospodarstvo. V letu 1963 je izvoz iz države zapadne Evrope znašal 68% vsega slovenskega izvoza, medtem ko je v istem letu izvoz v iste države znašal le 49% vsega jugoslovankega izvoza. V istem letu se je slovenski izvoz v iste države povečal za 24%, kar predstavlja največji absolutni porast, dasi se je relativno največ povečal izvoz iz države sovjetskega bloka, ki je porastel za 38%.

Slovenski izdelki in blago so predstavljali približno eno četrtino vsega jugoslovankega izvoza v Italijo in približno eno petino vsega jugoslovankega izvoza v Nemčijo.

V letu 1963 je bila Italija največji uvoznik jugoslovankega blaga in izdelkov. Celotni izvoz v Italijo je znašal 47,5 milijonov dinarjev ali 20% vsega jugoslovankega izvoza. Slovenski delež pri tem je znašal 11,9 milijonov dinarjev. Lani je tudi prvič po mnogih letih Jugoslavija prišla do ugodne trgovinske bilance z Italijo. Presežek je znašal 13 milijonov dinarjev. Slovenski delež pri tem presežku je znašal 4,5 milijonov dinarjev ali 35%.

Slovenski izvoz v Združene države se je lani zmanjšal rela-

TUDI TUJCI SPOZNAVAJO TLAKO, KI JO SLOVENCI OPRAVLJAJO V JUGOSLAVIJI

V znani in zelo razširjeni reviji The New Yorker je Eric Larrabee v številki, ki je izšla 15. oktobra t.l., pod naslovom "Pismo iz Skoplja" napisal obširno poročilo o potresni katastrofi, ki je zadela Skopje lansko leto. Poročilo obravnava podrobno potres sam, obseg katastrofe, škodo, žrtve, reševalna dela, pomoč, ki je prišla iz tujine. Obravnava pa tudi načrte in vprašanja v zvezi z obnovom mesta. Poročevalec tudi opisuje koliko in kaj se je zgradilo v Skopju po zadnji vojski in pred potresom.

V tistem delu poročila, v katerem razpravlja o vprašanjih obnove, je napisal tudi tale odstavček:

"Srbsko-hrvatska fraza za takšen duh nacionalne solidarnosti je 'bratstvo in jedinstvo', kar pomeni bratstvo in enotnost in je jugoslovanke socialistični ideal. V imenu tega ideala, kakor o tem pričča moderno Skopje, zaostale pokrajine Jugoslavije, ki sestavljajo približno šestino njenega ozemlja, prejemajo dve tretjini državnega investicijskega kapitala, katerega večina prihaja iz Slovenije. Socialistična zvezna republika Jugoslavija je v poglavitnem srpska zadeva, toda vanjo plačuje Slovenija. Ce bo enkrat Skopje obnovljeno, bo za to zopet plačala Slovenija. Dejansko je krožila po beograjskih kavarinah, ne dolgo po potresu, trpka šala: 'Si že slišal o strašnih nesrečah v Skopju? Ah, ti ubogi Slovinci!'"

Kreditne zveze v številkah

Po pravkar objavljenih statističnih podatkih mednarodne organizacije kreditnih zvez CUNA International Inc. iz Madisona se kaže moč v tej organizaciji povezanih kreditnih zvez (rajjaznovke v Evropi niso vključene) v naslednjih podatkih, ki veljajo za konec leta 1963 (odstotko označujejo porast od 1. 1962 do 1963).

ZDA in njena področja	
Število kreditnih zvez	
Število članov	21.518 2.71%
Število članov	14.618.309 6.22%
Vloge	
(bilanca)	\$7,151,36.414 13.81%
Posojila	
(bilanca)	\$6,249,667.322 14.11%
Rezerve	\$473,859.797 24.27%
Celotno dobroimetje	
Kanada	\$8,175.923.203 13.79%
Ostali svet	4.622 0.0%
	4.246
	3.101.198 6.24%
	943.008
	1.726.989.438 11.87%
	89.100.000
	1.238.879.330 15.29%
	62.781.739
	85.475.877 20.34%
	3.260.000
	1.921.348.834 13.13%
	101.977.420

ativno in absolutno. Tu je potrebno upoštevati negotovost, ki je vladala zaradi klavzule "največjih ugodnosti", ki jo je kongres Združenih držav odvzel Jugoslaviji. Navkljub temu je Slovenija ohranila ugodno trgovinsko bilanco z Združenimi državami, ki je znašala 0,5 milijonov dinarjev leta 1961, 2,6 milijonov leta 1962 in 1,6 milijonov leta 1963. V istem letu se je tudi občutno povečal izvoz iz Združenih držav v Slovenijo.

Poglejmo še kako je porastel lani izvoz v posameznih industrijah. V električni industriji se je povečal za 67%, v usnjarski za 65%, v papirni in celulozni za 57%, v tekstilni za 52%, v črni metalurgiji za 48% in v živinski industriji za 28%. Ni dvoma, da je porast pri zadnji šel močno na račun domače potrosnje. Isto velja tudi za ostale industrije, ker porast izvoza ne odgovarja porasta proizvodnje, razen v električni industriji.

BOŽIČNE MISLI

S teboj je gospostvo na dan tvoje moči; v sijaju svetnikov sem te iz sebe rodil pred danico. Gospod je rekel mojemu Gospodu: Sedi na mojo desnico, dokler ne položim tvojih sovražnikov za podnožje tvojih nog.

Aleluja, aleluja. Gospod mi je rekel; Moj Sin si ti, danes sem te rodil. Aleluja.

(Stopniški spev pri angelski maši)

Blagoslovljen, ki prihaja v imenu Gospodovem: Gospod je Bog in se nam je razodel. Gospod je to storil in čudovito je v naših očeh. Aleluja, aleluja. Gospod kraljuje, oblekel se je v veličastvo; oblekel se je v moč in se prepal za oblastjo. Aleluja.

(Stopniški spev pri pastirski maši)

Videli so vsi kraji zemlje zvečanje našega Boga. Vrskajte Bogu po vsej zemlji. Oznanil je Gospod svoje odrešenje, vpriči vse narodov je razodel svojo pravilnost.

Aleluja, aleluja. Zavasletil nam je sveti dan: pridite, narodi, in molite Gospoda; zakaj danes je prišla na svet velika luč. Aleluja.

(Stopniški spev pri veliki maši)

Slovenski škofje v domovini so izdali pastirsko pismo, ki ga vsled njegove aktualnosti objavljamo v celoti. Ker je bila letos izseljenška nedelja 29. novembra, se nam objava tega pastirskega lista zdi še bolj primerna, da izide v tej številki. Slovenske stariše vabimo še posebno, da ga dobro premislijo!

(Uredništvo)

DRAGI ROJAKI!

Na misijonski nedeljo se spominjamo vseh tistih številnih narodov in plemen po širnem svetu, ki jim še ni zasvetila luč prave vere in ki še niso sprejeli osrečujoče Kristusove blagovesti. Mi se pa spominjamo tudi vseh tistih, ki so nam po veri in krvi blizu, a so zapustili svojo domovino ter iščejo dela med drugimi narodi ali pa si pri njih spopolnjujejo svoje znanje.

Zalostne skušnje prejšnjih desetletij so vzrok, dragi rojaki, da nas vsi hkrati resnično skrbi, ali boste toliko stanoviti, da na tujem ohranite največji dar božji: katoliško vero, v kateri ste bili poučeni in vzgojeni, pa tudi ohranite drugo neizmerno dobro: zvestobo svoji materini besedi, z njo pa zvestobo vsemu bogastvu, ki ste ga z materino govorico sprejeli.

Sveta vera, ki ste jo sprejeli, je vesoljna, je za vse kraje in vse čase, za vse narode in vse dežele ter vse celine. Sveti Pavel pravi: "En Bog, ena vera, en krst". Velika milost božje je bila za vas, da vas je že mati, ko ste ji majhni sedeli na kolenih, učila spoznavati enega Boga v treh osebah, ki nas je ustvaril in odrešil ter nas posvečuje, učila o Jezusu, ki nas je s svojo smrtjo na križu odrešil učila tudi o materi Mariji, ki jo moramo prisrčno častiti in se ji priporočati in tudi o angelu varuhu, ki vas tudi med tujimi ljudmi zvesto varuje. Matil vas je prva učila, v molitvi se z Bogom pogovarjati.

O vsem tem ste bili pozneje pri verouku in pri pridiganj podrobneje poučeni. Brš ko ste prišli k pameti, ste svojega Očeta v nebesih tudi vzljubili, se z njim radi v redni jutranji in večerni molitvi pogovarjali. Radi ste se ravnali po njegovih zapovedih, ker ste ga ljubili in verovali, da nas tudi on neizmerno ljubi. Prepričani ste bili in to ste še danes, da živa vera v Boga in življenje po njegovi volji, posvečevanje Gospodovih dni s sveto mašo in prejetjem zakramentov, človeka naredi in v srcu zares srečnega in zadovoljnega, čeprav mu življenje s križi in preskušnjami ne prizanaša.

Tej veri in temu življenju po njej se tudi na tujem ne smete izneveriti. Nikakor se ne sme zgoditi, da bi postal kakor ovca, ki so se med tujimi ljudmi zgubile in razkropile.

Zato novodošlih starejši radi pomagajte, da najdemo tudi na tujem takoj cerkev, kamor bode hodili k nedeljski maši, in duhovnika, ki jim bo znal v domačem jeziku oznanjati Kristusov nauk in njegove zapovedi in pri katerem bodo mogli v domačem jeziku prejemati svete zakramente. Potrebno je, da se med seboj obiskujete in krščanski ljubezni ter v stiski radi drug drugemu pomagate. Tako boste vsi lažje stanoviti v veri, ki ste jo sprejeli. Tako bodite tudi na tujem ena družina, ki jo veže ista prava vera, ki jo po milosti božji slišate oznanjati v domačem jeziku.

Prav tako vas prisrčno prosimo, da ne pozabite svoje materine govorice. V tem jeziku ste se učili spoznavati Boga in svet, spoznavati na svetu najprej bogastvo in lepote naše domovine in šele potem to, kar ima veliki svet. Kakor ne morete pozabiti svojega domačega kraja in domačih ljudi, tako ohranite tudi zvesto ljubezen do svojega rodne jezika in s tem ljubezen do domače kulture. Domači jezik in domača kultura pomeni za vas dragoceno dediščino, ki ste jo podedovali od svojih očetov in ki jo morate ohraniti ter izročiti svojim otrokom. Zakaj kdo se narodno zgubi, je v veliki nevarnosti, da se zgubi tudi versko. Kdor pozabi svojo zemeljsko domovino, je v nevarnosti, da zanemari tudi svojo večno domovino, kamor nas kliče Bog.

Dragi rojaki! Čeprav ste daleč, smo si v duhu kot bratje in isti veri vendar vedno blizu. V svojih molitvah ne pozabite tudi svoje domovine in prosite Očeta in nebesih, da bi vsi, ki smo doma, ostali v veri stanoviti. Prav tako bomo pa tudi mi vas vse vlekali v svoje molitve, da bi tudi vi na tujem ohranili sveto vero in ne nehali po njej živeti. Ce bomo zvesti, se bomo srečni videli in skupni nebeski domovini, kamor je šel naš Gospod Kristus pred nami, da nam pripravi bivališča.

Pozdrav in blagoslov vam pošiljajo

Vaši slovenski škofje:

- † Jožef Pogačnik
- † ljubljanski nadškof
- † Maksimilijan Drževnik
- † Mariborski škof
- † Janez Jenko
- apos. administrator slov. Primorja.

BAKARIČ PRIZNAVA POLOM

Zgovorni voditelj hrvaških komunistov dr. Vladimir Bakarič, ki v zadnjem času postaja za zunanji svet eden najzanimivejših voditeljev v Jugoslaviji in katerega izjave vzbujajo vsaj toliko pozornosti kot Titove-mi slovenski komunisti ga ni človeka tolikšnega "kalibra" - je v enem svojih govorov v Zagrebu izjavil:

"Mi vsi vemo, da... je gospodarski sistem v Jugoslaviji preživel svojo koristnost in da ga je treba spremeniti. In mi ga menjamo z drugim, primernejšim sistemom. Stari sistem, dejansko, razpada na kose v takšnjem obsegu, da ga ne more nihče več prenašati. Stari sistem, na splošno, in centralistični si-

stem planiranja, ki smo ga uporabljali, se povzroča, v kolikor še nadalje obstaja, poplavo gospodarskih krivic, množico težav in število brezupnih situacij".

Potem ko je omenil neuspele poskuse za povečanje proizvodnje na splošno, pa je govoril o "ustvarjanju in ohranjanju gotovih razrednih razlik". "Le-te naraščajo do meja, ob katerih se začne porajati nov razred", je dejal dr. Bakarič.

Kaže, da se je dr. Bakarič zelo približal Džilasovi kritiki titovskega komunizma. Vprašanje je, ali bo napravil še logični korak naprej, kot ga je napravil Džilas in končno priznal, da je le v svobodi možno ustvarjati zdrav in trajen družbeni red.

PAVEL VI. IN EVROPA.

24. oktobra je sv. oče Pavel VI. posvetil obnovljeni benediktinski samostan na Monte Cassinu v Italiji. Znameniti in starodavni samostan je ustanovil ustanovitelj benediktinskega reda sv. Benedikt v letu 529.

Samostan so porušili zavezniki v drugi svetovni vojski v znani bitki za Monte Cassino, v kateri so se posebno odlikovali Poljaki. Sedaj pa so samostan s Benedikto, kjer je tudi grob sv. Benedikta, popolnoma obnovili.

Ob priliki posvečenja obnovljene cerkve je sv. oče Pavel VI. razglasil sv. Benedikta za patrona-zaščitnika vse Evrope.

V svojem nagovoru je sv. oče omenil, da sta Pij XII. in Janec XXIII. podpirala napore onih, ki so se trudili za uresničevanje evropske enotnosti. Dejal je, da je tudi on naklonjen takšni enotnosti in da želi videti sv. Benedikta prestolovati nad celotnostjo evropskega življenja".
Najbolj kratko je omenil kako so sv. Benedikt in njegovi menihi ohranili civilizacijo in kulturo skozi temni vek, ki je sledil razpadu rimskega imperija.

Teden dni pred obiskom Monte Cassina pa je sv. oče sprejel skupino udov italijanske "Democrazie Christiane", ki deluje za evropsko enotnost, in ji dejal, da imenovanje sv. Benedikta za patrona Evrope dokazuje zanimanje cerkve za takšno enotnost. Rekel je: "V tem dejanju boste videli, da cerkev zavzela stališče. Ona ga zavzema na njej primeren način — to je, da gleda z duhovnega vidika, ki ji je lasten, ob izrecni želji, da spoštuje častno domeno, ki pripada državljanom posameznih dežel, vladam in različnim ustanovam, ki jih je porodila želja "napraviti Evropo". Takšen odnos spoštovanja pa nikakor ne izhaja iz nezanimanja za evropske probleme",

† Prošt Anton Benetek

Zopet je vsekala smrt v vrste zavednih slovenskih duhovnikov na Koroškem. 18. oktobra je umrl v Celovcu, v bolnišnici elizabetin mil. g. prošt. Anton Benetek v starosti 87 let.

Markantna osebnost! Vse življenje je posvetil od takrat, ko je postal duhovnik Bogu, Cerktvi in koroškim Slovincem. Po rodu je bil Savinjanec, doma iz Griž pri Celju. Po končanem šolah je vstopil v celovško bogoslovje in bil posvečen leta 1906. Njegova dušnopastirska polja so bila v Črni v Meziški dolini, št. 11j ob Vrbskem jezeru, št. Jurij na Vinogradih, Dječke, Žihpolje. Leta 1928 je postal župnik v Tinjah in dekan Tinjaške dekanije. L. 1934 je postal prošt velikovškega kolegialnega kapitlja ter konzistorijalni svetnik. Radi starosti je leta 1958 stopil v pokoj.

Kdo naj opiše v kratkih potezah njegovo duhovniško gorečnost ter delo za prebujanje koroških Slovincem. Bil je neumoren na vseh področjih. Ko sem bil begunec v Spittalu ob Dravi, sem bil večkrat njegov gost. Vedno sem bil dobrodošel! Ko sem se preselil v Ameriko, sva ostala v pisemnih zvezah. Vsako njegovo pismo je razodevalo skrb za versko in narodno rast njegovih ljubih koroških Slovincem. Čestokrat je bridko potopil nad naudivnostjo celovškega generalnega vikarja Kadrasa kar tiče ponemčevanja Slovincem. "Nimamo tam razumevanja. Kar v žlici vode bi nas utopili če bi mogli!" "To, kar je človeku najbolj naravnega, njegov materni jezik, tega hočejo ubiti in v tujem jeziku naj bi oznanjali Boga otrokom slovenskih starišev". Ko sem ga zadnjič obiskal v Tinjah, mi je pripovedoval o akciji nemških nadučev, ki so zbirali podpise za odpravo slovensčine v cerkvi. Bridko je tožil: "To delajo tisti, ki jih nikoli ne vidim v cerkvi". Potem pa dodal: "Naj ukrene škofija kar hoče, dokler bom jaz tu kot župnik in prošt, ne bom ugodil tem ljudem, ki jim ni za vero ampak samo za ponemčevanje fare". In tega se je držal do zadnjega.

Pred dobrim letom mi je pisal, da je napisal smarnice za koroške Slovence in da se bodo brale po vseh slovenskih farah. Imel je še polno načrtov.

"Slovensko Državo" je visoko cenil in jo prebral od prve do zadnje strani. "Iskrana Vam hvala, da mi jo pošiljate. Ne veste, koliko vzpodbude mi da. Bog daj in zato molim, da bi se Vaši ideali uresničili. V tem je edina rešitev za Slovence". Večkrat sem mu poslal kak dar za sv. maše. Pankrat za namen slovenskega državnega gibanja. Tega je bil izredno vesel. "Če Bog ne bo dal svojega blagoslova, zastoj napori. Molimo vsi skupaj za srečno slovensko rast". Tako govori slovenski duhovnik, ki je žrtvoval sebe v dušni in narodni blagor koroških Slovincem.

"Ko ne bo več odgovora na Vaša pisma, vedite, da sem bolan in da sem na potu tja, kamor moramo iti enkrat vsi". To je bilo zadnje pismo. Od takrat res ni bilo več odgovora.

Mirko Geratič

KNJIGE in REVIVJE

Ruda Jurčec, *SKOZI LUCI IN SENCE, I. del (1914-1929)*. Izdala in založila Tiskarna Baraga, Buenos Aires, 1964, 357 strani. Cena broširanemu delu \$3.50, vezanemu 4.50 \$. Knjigo je opremil arhitekt Marijan Eiletz. .... Prvi del trilogije Skozi luči in sence, ki bo v celoti obdelala dobo od 1.1914 do 1958, kakor jo je doživljal Ruda Jurčec, ki je bil kot časnikar sredi dogajanj mnogokrat kritičnih in usodnih dogodkov v polpretekli zgodovini slovenskega naroda, je zasluženo naletela na ugoden sprejem v slovenski javnosti (Alojzij Geržinič, France Dolinar) in bo verjetno povzročila mnogo dodatnih komentarjev.

Knjiga predstavlja avtobiografijo, ki pa je na eni strani tesno povezana z dogajanjem v slovenskem svetu ter predstavlja tako važen del zgodovinskega gradiva za to dobo z avtorjevim slikanjem in analizo oseb ter dogodkov, na drugi strani pa se prepleta z odlomki piščeve življenjske filozofije. Oboje daje delu svojski značaj. Dober slog in odkrivanje svojega sveta mu daje značaj lepega slojstva, poročanje o zgodovinskih dogodkih in njih analiza pa mu ohenem daje značaj dokumentacije. Obe značilnosti bosta pripomogli, da knjiga ne bo nabirala prahu na policah.

Ze prvi del vsebuje oznako ljudi, ki so se mnogim zani iz osebnih stikov. Nekateri še danes žive. V kolikor so mi znani, moram priznati, da me je njegov prikaz slike, presentil tako glede stvarčeprav večkrat ne podaje popolne nosti opazovanj kot tudi glede prizadevanja, da ne bi zapadale le prepogostemu zgolj črno-bele mu slikanju.

Ker predstavlja delo tudi leposlovno vrednost, bi bilo želeli, da bi bilo v delu manj tiskovnih napak ter odvečnih in zmešanih vrst kakor tudi doslednost v pisanju nemščine (str. 197). V takem delu bi tudi morala izostati raba kratice, kadar ji ne sledi ime ("pri msgr. ni bilo težav", str. 131). Marksizem je bil usidran v mariborskem bogoslovju že pred 1. 1935. Ze leta 1928 ali 1929 so skušali poedini bogoslovci navdušiti za gospodarski del marksizma dijake v malem semenišču v predavanjih v njihovih društvih. Na str. 243 bi se moralo glasiti "v dolino Mestinja" in ne "v dolino Mislinja". Kolikor je meni znano, se je prof. Ehrlich dokaj redno družabno udeleževal v družbi "torkarjev".

dreš

Ave Maria Koledar za leto 1965

Spet imamo na mizi prikupno slovensko branje — 52. letnik Koledarja "Ave Maria". Na 152 straneh je poleg običajnega koledarja nanizanih mnogo lepih

Prošt Anton Benetek je odšel k Bogu po plačilo. Naj mu bo ohranjen časten spomin. V nebesih pa naj prosí za ljube koroške Slovence in za vse Slovence skupaj za lepšo rast v vsakem oziru.

Mirko Geratič

Stolni prošt dr. Franc Cukala — umrl

Dne 9. oktobra je bil pokopan v Mariboru prelat in prošt mariborskega stolnega kapitlja dr. Franc Cukala.

Dosegel je častljivo starost 86 let. Zadnja leta je mogel maševati le še s svojim stanovanju. Rojen je bil 1. dec. 1878 na Gornjem milskem, leta 1902 je bil posvečen v mašnika. Koktorat iz bogoslovja je dosegel v Gradcu. Bil je najprvo kaplan v Železni Kapli, postal je kanonik pri Gospe Sveti, deloval je v Celovškem Marijanišču, nato je služboval v Podkloštru, v Guštanju v Meziški dolini. Torej skoraj polovico duhovniškega dela med koroškimi Slovinci. Leta 1939 je postal kanonik mariborskega stolnega kapitlja kjer je vršil po smrti prošta dr. Vraberja posle stolnega prošta. Rim ga je odlikoval z naslovom prelata. Tudi

SKOF W.E. POWER IZ ANTIGONISHA GOVORI V IMENU LAIKOV

Ko je sedanji cerkveni zbor razpravljal o položaju laikov v Cerktvi, je antigoniški škof prevz. William E. Power, ki je bil dolga leta povezan z raznimi gibanji katoliške akcije, govoril o vlogi laikov v Cerktvi, kakor to čutijo laiki sami. Podlaga njegove govore je bila knjiga nefertov, ki so jih napisali kanadski

njega je kot toliko drugih slovenskih duhovnikov zadelo maščevanje nacistov. Bil je pregnan na Hrvaško. Aktivno je doleval pri celovški Mohorjevi družbi, in ko se je ta preselila v Celje, je bil odbornik celjske Mohorjeve Družbe. V Mariboru je bil tudi ravnatelj bogoslovja lavantinske škofije. Naj počiva v miru božjem!

laiki in v njih razložili svoje gledanje na vlogo, kakršno naj bi igrali v Cerktvi. Poročilo o njegovem govoru so objavile tako svetne časopisne agencije kot tudi večerna vatikanska oddaja za Severno Ameriko na kratkih valovih.

Mnogo kardinalov in škofov je izjavilo mnenje, da s sestavljenim predlogom teksta o laikih niso zadovoljni, ker izkazuje preveč pokroviteljski duh duhovnišine in ne daje laikom mesta, ki bi ga morali zavzemati.

• Se vedno stavke.

Po poročilih iz Slovenije se stavke po industrijskih podjetjih še vedno vrše, predvsem pri podjetjih razstresenih po deželi. Trajajo tudi do treh dni. Delavci sicer ne pričakujejo, da se bo njihov položaj izboljšal, vendar pa hočejo s stavkami pokazati svojo enotnost.

Prelat dr. Karl Rudolf

Avstrijski katoličani so izgubili 22. avgusta s smrtjo prelata dr. Karla Rudolfa osebo, ki je odločno vplivala za duhovno življenje tako laikov kot duhovnišine v Avstriji in preko njenih meja. Pokojni prelat, ki je izšel iz skromne delavske družine, se je udeleževal na najrazličnejših področjih (kot n. pr. filmu), toda najmočnejše sledove bo gotovo zapustil po svoje delovanju med akademiki in laiki, za katere je uspešno predlagal in izvedel mnogo reform v dušnem pastirstvu.

Sindikalne organizacije, ki jih vodijo komunisti, so seveda prisiljene, da nastopajo za izboljšanje položaja delavstva. Tako so v Mariboru zahtevale, da je treba napraviti v se, da se osebni dohodki dvignejo nad 30.000 dinarjev, ker je z manjšimi dohodki nemogoče živeti.

CANADA

Več kod 720,000 oseb je prejelo KANADSKO DRŽAVLJANSTVO

odkar je prišel Kanadski Državlanski Zakon v veljavo 1947. leta.

V 1963. letu je več kod 69,000 oseb izreklo državljansko prisego in postalo član Kanadske države.

Novopriseljenci, ki so bili pred štirimi leti in devetimi meseci legalno sprejeti v Kanado kot imigranti, se lahko SEDAJ prijaviijo za Kanadsko državljanstvo. Če ste vi eden od teh, vas toplo povablamo, da čim preje prinesete vašo prijavnico.

Uživajte vse pravice in prednosti popolnega članstva v Kanadski narodu:

- pravico voliti
- pravico do javnih položajev
- pravico dobiti Kanadski potni list
- pravico do popolnega glasu v upravljanju Kanadskih javnih zadev.

Potrebne tiskovine za državljansko lahko dobite od uradnika za državljansko (Clerk of the Citizenship), pri vašem mestnem ali okrajnem sodišču (County or District Court) ali pa od Registrarja za Kanadsko Državljanstvo (Registrar of Canadian Citizenship) v Ottawi.

Rene Tremblay

Rene Tremblay
Minister of Citizenship and Immigration

A za ACADIAN

prvi na listi

(za pivce, ki vedo, kaj je dobro)

Tajnost ACADIANOVE mehkoče in okus, ki zadovoljuje, ležiha skrita v zgodovinski dolini Annapolis v Novi Škotski.

Tukaj, na bogatih podočjih doline raste zrnje, ki je zelo dobre vrste.... ter ga hvalijo mojstri križanja. Čista in prozorna voda, ki izvira iz globokih podzemskih studencev .... sveža in leden mrzla.

Pivci whiskeya, ki vedo (in pivci brinjevca tudi), vedno vprašajo po ACADIANU.

Poštavite ACADIANA še danes na prvo mesto na vaši listi.

ACADIAN DISTILLERS
BRIDGETOWN, NOVA SCOTIA

4 SEASONS
ACADIAN
4 SEASONS CANADIAN WHISKY
5 let star Kanadski whisky

PORT ROYAL
ACADIAN
PORT ROYAL CANADIAN WHISKY
6 let star Kanadski whisky

Signature
ACADIAN
Signature CANADIAN WHISKY
8 let star Kanadski whisky

OLD VIC
ACADIAN
OLD VIC LONDON Dry Gin
8 let star Kanadski whisky

MED SLOVENCIMA

TORONTO

Pametno financiranje in stabilno vodstvo so temelji George Ben-ovega programa...

G. George Ben-a priporočamo kot vodečega kandidata (Slovenskega rodu) za enega izmed kontrolorjev v torontski mestni hiši...

Posebno božično slavje prirejajo različne grupe "Progressive-Conservative" stranke...

Opazna božična slavja prirejajo različne grupe "Progressive-Conservative" stranke...

Posebne sestanke komisije za dvojezičnost in dvo-kulturnost Kanade, ki ga je s komisijo organizirala "Etnična tiskovna zveza" v Torontu...

Chicago

Martinovanje z vinsko trgatvijo, ki ga je letos priredilo slovensko dijaško društvo "SAVA" v soboto 7. nov. v Tomazini dvorani...

Na občnem zboru Slovenske narodne Zveze dne 1. novembra je bil izvoljen sledeči odbor: Lojze Arko, predsednik, Milan Pecarich, podpredsednik, Mirko Geratič, tajnik, Lojze Gregorič, blagajnik, Branko Magajna, Metod Zerdin, dr. Jože Goršič in Janko Arko, odborniki.

Predpustna plesna prireditev SNZ bo na zadnjo soboto v predpustu, t.j. 27. februarja. Kakor vedno pri Tomazinu. Ko dobiti novi koledar v roke, debelo podčrtajte: 27. februar 1965 pri Tomazinu na prireditvi SNZ!

25 letnice poroke sta v soboto 21. novembra obhajala Franc in Marija Sedlaček. Oba sta doma od Sv. Marjete ob Pecnici. Prijatelji so njima na čast priredili prijetno presenečenje v Sokol Hall na W. Cernak Rd. Naše čestitke z željo, da bi slavila še zlato poroko v tako veseljem razpoloženju kot sta jo slavila kot srebrna jubilarita!

Vso srečo na pot novemu zakonskemu paru Jožetu Starihu in Mar Ann, rj. Vetrin, ki sta si v soboto 28. novembra v farni cerkvi pri sv. Stefanu obljubila večno zvestobo. Naše čestitke!

Koncert v proslavo 60 letnice blagoslovitve temeljnega kamna cerkv sv. Stefana je bil preložen. Vršil-se bo enkrat v januarju. Naj ne bo družine, ki bi ne bila zastopana!

Buenos Aires

Clani slovenskega državnega gibanja so na svojem zborovanju dne 24. oktobra 1964 razpravljali o položaju v domovini. V zvezi s prepovedjo revije Perspektiv so ugotovili sledeče:

1. Da so popolnoma neresnične trditve komunističnih oblastnikov in njihovih sopotnikov doma in v tujini, da vlada v Jugoslaviji svoboda in demokracija.

teka, kar bi v resnični svobodi moglo biti povod za prepoved. 3. Da je vodstvo Slovenske komunistične partije po napadih belgrajskega radija in glavnega glasila Komunistične partije Jugoslavije prepovedalo izhajanje revije.

5. Da pa pred slovenskim narodom, svobodnim svetom in zgodovino za to nasilje nosi edino odgovornost le vodstvo Slovenske komunistične partije, ki s svojo popustljivostjo omogoča teptanje osnovnih pravic slovenskega naroda.

Cleveland

Operna prestava. V nedeljo popoldan 1. novembra je Glasbena Matica pod vodstvom dirigenta Antona Subla izvedla na odru Slovenskega narodnega doma na St. Clairju Verdijevo opero "La Traviata". Violetto je pela Ann Safred, Alfreda Nick Perencevich, očeta pa Fran Bradach. Opero so izvajali dostojno in lepo in doživeli nov uspeh pri številnih gledalcih.

Petdesetletnica. 1. novembra je v Clevelandu praznoval petdesetletnico svojega življenja g. Jože Jakoš, eden prvih bojevnikov iz protikomunističnih vrst in junaški branilec Kočevja v decembru 1943. Bog ga živi še na mnoga leta!

Volitve. Ob priliki splošnih volitev 3. novembra sta bila izvoljena naslednja slovenska rojaka: g. August Pryatel, sedanjí starišina mestnega sodišča, za okrožnega sodnika in g. Anthony Novak, sedanjí poslanec države Ohio, za senatorja države Ohio.

Igra. V nedeljo popoldan 8. novembra je dramsko društvo "Lilija" zaigralo v Slovenskem domu na Holmes Avenue igro "Anarhist" v režiji g. Ivana Hauptmana. Dvorana je bila polna in igra je uspela.

Koncerti. V nedeljo popoldan 8. novembra je priredil svoj jesenki koncert pevski zbor "Planina" v Slovenskem narodnem domu na Maple Heights, v nedeljo popoldan 15. novembra pa pevski zbor "Jadrani" v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

Smrt Lada Lempla. 12. novembra je v domu sv. Družine za obolele na raku umrl g. Lado Lempl, organist in pevovalja pevskega zbora "Korotan". Naj počiva v miru.

Martinovanje. V soboto zvečer 14. novembra so Stajerci priredili tradicionalno martinovanje v Slovenskem domu na Holmes Avenue.

Peta obletnica smrti škofa Rožmana. V nedeljo popoldan 15. novembra bila je v šentiviški dvorani spominška svečanost za peto obletnico smrti pokojnega škofa dr. Gregorija Rožmana, ki je umrl v Clevelandu 16. novembra 1959. Svečanost so pripravili odbor za Slovenske katoliške dneve in ZSPB. Spored je začel z nagovorom g. Jože Nemanich, predsednik odbora za Slovenske katoliške dneve. Nato je pel oktet pod vodstvom g. Janeza Riglerja, vmes pa je g. Franček Kolarič bral značilne odstavke iz govora pokojnega škofa. Sledil je govor pisatelja Karla Mauserja. Za njim je g. Tone Jeglič kazal slike iz življenja pokojnega škofa. Slikam je sledil nastop plesne skupine "Kres", ki je izvedla "Ples marjetice med vetrovi in grobovi". Spored je zaključil z nagovorom č.g. Julij Slapšak, ki je bil najbližji pokojnemu škofu ves čas njegovega bivanja v Clevelandu. Dvorana je bila polna do kraja.

Veseli Božič in srečno 1965. želi vsem rojakom edina slovenska restavracija in taverna

(pod Bloomom) na 1115 Bay St., Toronto Imamo Dining lounge licence under the liquor licence act. Postrežemo vam tudi z vinom iz Slovenije. (6 različnih vrst.) AMERICAN EXPRESS CARDS Honored

Č. g. J. Varga vicepostulator za Slomška. Z dekretom konsistorialne kongregacije v Vatikanu je bil č. g. Jožef Varga imenovan za vicepostulatorja v zadevi prištetja škofa Antona Martina Slomška blaženim. Delo za Slomškovo beatifikacijo se vedno bolj urtjuje in širi. Naslov č.g. Varge je: 11607 Honeydale, Cleveland, Ohio, 44120.

Na Slovenski pristavi se gradi smučarska skakalnica. Skakalnico so pričeli graditi meseca septembra in je že skoraj gotova. Ta misel se je vzbudila v naši clevelandski mladini. S tem bo Slovenska pristava dobila nov okras in obisk slovenske mladine v zimskem času na Pristavi.

Dne 5. decembra bo prvi zabavni večer Slovenske pristave v Barogevem domu na St. Clairju. To bo večer prijateljev in znancev ter ljubiteljev Slovenske pristave.

Lučke so gorele. Na dan Vseh svetnikov so ljudje napravili ob spominski kapelici grob neznanemu vojaku. Za ta dan je bilo prižganih mnogo lučk v spomin slovenskim vojakom. Popoldan pa je obiskalo mnogo slovenskih ljudi in okinčalo grob z svežimi cvetlicami. Se pozno v noč so svetlele lučke na Slovenski pristavi spominjajoč se Vas junaki.

ANTIGONISH

75 letnico obstoja trga bodo praznovali s predajo oblasti v trgu sedmim dijakom srednje šole, ki bodo napisali najboljši spis "Antigonish 2039". Najboljši pisec bo župan, naslednjih šest pa občinski svetniki. Dan bo zaključila večerja enodnevnih in dejanskih oblastnikov v trgu. Antigonishki tednik The Casket bo izdal posebno komemorativno izdajo, ki bo bogata zgodovinskih podatkov trgu in ustanov v njem, zlasti univerze.

Studentovska kavarna "Abelard" ja uvedla kot novost letošnje sezone redna predavanja ob nedeljah popoldne. Doslej so predavali o sodobni psihologiji, Mozartovi glasbi ter Sokratu in njegovem vplivu na Zapad.

Ker se pripravlja združitev zadruga Eastern Coop Services, ki ima v trgu združeno trgovino, z Martime Cooperative Services, se je osnovala nova potrošna zadruga Braemore Consumer Cooperative. Ta bo prevzela novo trgovino, ki je v gradnji. Ker bo mnogo večja, bo mogla boljše služiti zadrugarjem kot pa sedanja, ki se ni mogla razviti zaradi pomanjkanja prostora. Koncem oktobra je bil izvoljen odbor zadruga. Med odborniki iz trga je tudi R. Čuješ.

Med tem ko se končujejo zunanja dela na novi vseučiliški knjižnici v Antigonishu, je podvel Xavier College v Sydneyu nabirano akcijo za \$500.000, da bi zgradili novo poslopje za prirodoslovne vede.

Zupnija sv. Ninijana letos ni priredila običajnega bazarja. Nadomestila ga je z nabirko ter družabnim večerom za vse župljane, za katerega ni bilo nikake vstopnine. Kljub temu, da ni bilo posebne propagande pred to spremembo, finančni uspeh ni bil skoraj nič manjši druga leta, bilo pa je prihranjenega mnogo neproduktivnega dela.

V vseh pravnih zadevah se lahko z zaupanjem obrnete na novega slovenskega odvetnika in notarja. Naslov: ANTONY AMBROŽIČ Barrister, Notary Public 861 College St., Toronto, Ont. Telefon: LE. 1-0715

POZOR ROJAKI! POTUJETE SKOZI RIM v DOMOVINO? Sprejem na letališču ali železnici, ogled Rima, prenočišče, domača hrana itd. vse te skrbi bodo odveč, če se boste obrnili na: Vinko A. LEVSTIK Director in lastnik Hotel 'BLED' in Hotel-Penzijon 'DANIJA' Via S. Croce in Gesuralemme 40, Roma, Tel. 777-102 Via L. Luzzatti 31, Roma, Tel. 750-587 Izrečite in shranite! Pišite mi za cene in prospekte!

OBRNITE SE Z ZAUPANJEM V VSEH NEPREMICINSKIH, DRUŽINSKIH IN PRAVNIH ZADEVAH NA: CARL VIPAVEC SLOVENSKI ODVETNIK IN NOTAR 278 Bathurst St., Room 4, Toronto, Ont. — EMpire 4-4004

DERMASTJA Meat Market želi VSEM ODJELMALCEM IN ROJAKOM VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO Imamo vedno sveže meso, prvovrstne kranjske klobase, doma prekajeno meso, kisló zelje in repo, pristno bučno olje itd. SE PRIPOROČAMO — Radenska slatina — 194 AUGUST AVE., Toronto 2-B, Ont. EM. 8-0490

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO ŽELI VSEM SLOVENSКИM ROJAKOM Tony Zagore North American Life Assurance Co. 425 UNIVERSITY AVE. SUITE 300, TORONTO 1, ONT. Tel: EM. 4-5207 Pokojninske police — hranilne police — zavarovanje mortgage-a (hipotečnega posojila) — ter vrsto drugih zavarovanj Vam nudí pod najboljšimi pogoji NORTH AMERICAN LIFE ASSURANCE CO.

SLOVENSKA RESTAVRACIJA "POLKA" na 681. Bloor St. W., Toronto, LE. 1-0390 želi vsem svojim strankam in prijateljem blagoslovljen Božič in uspešno 1965. Vse Slovence in Slovenke v Torontu opozarjamo, da je naša restavracija le nekaj metrov od križišča z Manning Ave. Cene imamo zmerne, hrana je okusna in domača! Se priporočata: Ludvik in Jožica Jamnik

Veseli Božič srečno Novo leto 1965. želita vsem svojim prijateljem in znancem, Viktor in Pavla Trček Res.: 86 Fern Ave., Toronto 3, Ont. Bus: 115 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1894

Blagoslovljene božine praznike in uspeha polno Novo leto 1965, želi svojim prijateljem in znancem, Dr. F. Porovne, zdravnik 2406 Dufferin St., Toronto RU. 1-8162

F. REPOVŽ CONSTRUCTION CO. želi VSEM ROJAKOM IN ZNANČEM VESELE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO 1-11th Street, Toronto 14, Ont. Tel: CL. 9-8085

PROSIMO, PORAVNAJTE NAROČNINO! DARUJTE V TISKOVNI SKLAD "SLOVENSKE DRŽAVE"! PRIDOBITE NOVE NAROČNIKE!

Dr. E. Secco, profesor kemije na tukajšnji univerzi, je bil povabljen za predavatelja na simpozij kemičnih inženirjev Ameriške družbe kemikov na Michiganski univerzi v Ann Arborju. National Film Board je podaril univerzi dva filma "University" in "My Financial Career" iz Antigonisha

Z Vašo pomočjo bo zmagovalac na voličih!

Naj bo izvoljen ZA KONTROLORJA GEORGE BEN Toronto potrebuje George Ben-a. Pravilna usmerjenost v vseh vprašanih in možnostih našega rastočega mesta...

Za boljše in svetlejšo bodočnost Toronta IZVOLITE X BEN George KONTROLOR "ON ZARES NAPRAVI VSE!"

ZA KAVO, ČAJ IN OLJA NI VEČ CARINE in se po najnovejših carinskih odredbah lahko sedaj pošilja iste v neomejeni količini. Zavoje št. 113 \$5.90 2 kg. kave Minas 5 lbs. kave Santos 5 kg kave 5 lbs. riža Carolina 3 kg riža 5 lbs. sladkorja kocke 1/2 kg čaja Ceylon Zavoje št. 118 \$6.40 2 kg. kave Minas 5 lbs. sladkorja kocke 5 lbs. testenine Zavoje št. 121 \$7.30 3 lbs. kave Santos 3 lbs. riža Carolina 3 lbs. sladkorja kocke 1 lb. kakao Holand Zavoje št. 126 \$12.90 3 kg kave 10 lbs. sladkorja 3 kg. riža Zavoje št. 132 \$14.30 4 kg kave Santos 0.30 kg čaja Ceylon 0.20 k. popra Zavoje št. 137 \$12.90 4 kg kave Santos 10 lbs. riža 10 lbs. testenine 5 lbs. kave 5lbs. bakalara Zavoje št. 138 \$26.20 6 lbs. kave 10 kg kave Minas 2 kg. riža Zavoje št. 144 \$18.85 5 kg kave 3 kg riža 1/2 kg popra 1/2 kg čaja Ceylon Zavoje št. 158 \$20.90 10 lbs. kave 10 lbs. sladkorja 10 lbs. riža 10 lbs. testenine Zavoje št. 157 \$24.00 10 lbs.kave 10 lbs. riža 10 lbs. sladkorja 10 lbs. masti Zavoje št. 139 \$30.40 10 kg kave Santos 2 kg riža Carolina Zavoje št. 143 \$33.30 20 lbs. kave 20 lbs. riža 20 lbs. sladkorja V zgornjih paketih ni nobene carine na kavo, kakao, čaj in olje ter garantiramo, da prejemu ne bo treba plačati nobene carine. 100 lbs. najfinišje bele moke — do prejema ..... \$13.25 37 lbs. (pločevinasta posoda) najfinišje vsinske masti — do prejema ..... \$18.70 Zgoraj navedene cene so za kanadske dolarje. Če vplačate v USA dolarjih, odštejte od cene 8%.

Zahtevajte moj najnovejši cenik za življenske potrebščine, kakor tudi za tehnične predmete: radio, T.V. aparate, hladilnike, dvokolesa, šivalne stroje "Singer", vse vrste motorjev za čolne itd. CENTRAL HOMELAND AGENCY Milan Mike Lendič 481 College St. — Toronto 4, Ont., Canada Tel. WA. 1-6016

19. ROJSTNI DAN? OSTANI ZAVAROVAN! Ko dosežete vaš 19. rojstni dan nimate več zavarovanja skupaj s starši. V tridesetih dneh se morete vpisati posebej, če hočete obdržati zavarovanje. Prijavnice dobite v bolnišnicah, bankah in zavarovalnem uradu (Commission offices).

ZAMENJATE DELO? OSTANI ZAVAROVAN! Ako izpremenite delo, ravnajte se po navodilih, ki so tiskana na vaši listini vplačil ("Certificate of payment, form 104"), katero vam mora vaša skupina izstaviti.

SE BOSTE POROČILO? OSTANI ZAVAROVAN! Če se poročite, morate vplačati družinsko vplačilo, ki krije moža, ženo in vse od vas odvisne. Povejte vaši skupini, ALL, če vplačate direktno, sporočite zavarovalnici (Commission).

ONTARIO HOSPITAL SERVICES COMMISSION 2195 YONGE STREET, TORONTO 7, ONTARIO Vedno imej pri roki tvojo bolniško zavarovalno izkaznico

ALBION GLASS CO. LTD. 827 Albion Rd. Rexdale 741-2910 SLOVENSKA STEKLARNA ŽELI VSEM STRANKAM IN ZNANČEM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO LASTNIK: FRANK VLAHOVIČ

Novice iz SLOVENIJE

Strah pred uporom in odporom

Da se v bistvu narava jugoslovanskega režima ni spremenila, je razvidno iz poročila nekoga bivšega miličnika, ki je nedavno zbežal v tujino. Iz dolgega poročila, ki ga je poslal, povzema- mo samo bistveno:

"Naši ljudje, Slovenci doma, bi bili po veliki večini na strani osvobodilnega gibanja, ampak za cilj bi moralo imeti samo neodvisno Slovenijo. Ljudje so proti sedanjemu režimu, a se bojijo celo drug drugega, kot se temu pravi. Iz svoje prejšnje službe vem, da so že bili v Sloveniji razni poskusi protirežim- skega delovanja. Pred tremi leti so na primer v ptujskem okraju odkrili skupino ljudi, ki je delo- vala in že pričela tiskati šapiro- grafiran časopis. Vendar to ni bilo nikjer objavljeno, tako da še mi miličniki tega nismo ve- deli. Sam sem prišel slučajno do teh podatkov. V maribor- skim okraju je obstajala tudi organizacija "Kmečko-delavska zveza". Podobne organizacije so odkrili v Ljubljani in na Dolen- jskem.

Tudi med partijci samimi že nastaja nezaupanje. UDBa skuša vsako protidržavno delovanje tako zatreti, da bi se čim manj zvedelo med narodom. Ima strogo evidenco preko vseh postaj ljudske milice in vodi tajne mape, v katerih so vsi ljudje strogo označeni po skupinah kot bivši pripadniki bele garde, Kul- turbunda, djilasovci, nadalje vsi, ki so protidržavno usmerjeni itd.

UDBa išče svoje vohune iz vseh vrst, predvsem pa med kri- minalnimi tipi, ki so že večkrat bili v inozemstvu. Njo zanima točno stanje v posameznih be- gungskih taboriščih in sicer kolo- ko je tam Slovencev in kam jih največ odhaja in kdaj. Tako lah- ko imajo v Jugoslaviji točen pregled in evidenco, od kod bi jim lahko grozila nevarnost v slučaju kakšnega napada. UDBa pa se najbolj boji protidelovalna doma. Osvobodilno gibanje bi imelo največ zaslonbe pri kmetih, ker je večina teh nezadovoljna. Od spodaj pa se najbolj bojuje stavn. Zato jih UDBa skuša na vsak način zatreti, da bi se o njih čim manj slišalo v javno- sti". (Po "Slovenski svobodi")

Smrt izdajalca. V Ljubljani je 80-leten umrl dr. Drago Maru- šič, nekdanji zloglasni ban za Aleksandrovo in Zivkovičeve dik- tature. V prvi svetovni vojni je kot Primorec pobegnil na rusko stran, to je na tisto, na kateri je bila takrat Italija, proti ka- teri so se na soški fronti desetti- soči Slovencev bojevali za slo- vensko zemljo. Iz Rusije je šel v Srbijo, ki je tedaj tudi bila zaveznica Italije, kateri je ob skle- panju miru v zahvalo za med- vojno pomoč prepustila tretjino slovenskega sveta. Za to svojo prvo izdajo je bil Marušič od Srbije poplačan tako, da je po- stal glavni tajnik reparacijske komisije v Parizu. Kot ljubljanski ban se je v službi velesrbske diktature izkazal s tem, da je preganjal slovenske avtonomiste, jih pošiljal pred sodišče za za- ščito države in v ječe, dal strelja- ti na slovenske kmete v Senčur- ju, spravi v konfinacijo dr. An- tona Korošča, dr. Marka Natla- čena in vrsto drugih slovenskih politikov. To je bila Marušičeva druga izdaja nad slovenskim ljudstvom. Odlikoval se je tudi po preganjanju sedanjih vodil- nih slovenskih komunistov, ki ga zdaj povzdigujejo. Tretjo izdajo je zagrešil junija 1941, ko je po- stal član Vrhovnega plenuma Os- vobodilne Fronte, ki je septem- ba 1943 za nazaj potrdil vse mno- žične in posamezne komunistič- ne umore med prvo polovico revolucije v Sloveniji. Po spora- zumu Tito-Subašič junija 1944 je izdal svojega bivšega kralja, sta- ro Jugoslavijo, postal član prve Titove vlade ter je v njej ostal do leta 1948. Za vse te izdaje ga je glasilo slovenskih komuni- stov, Ljubljansko "Delo", poča- stilo z izrekom: "S svojim kle- nim značajem in neupogljivos- tjo si je postavil med nami najlepši spomenik..." Res!

Sramotenje slovenske knji- ževnosti. Konec septembra je v

Titogradu, v Črni gori, bil sedmi kongres Zveze književnikov Ju- goslavije. "Delo" poroča o njem takole: "V domu Jugoslovanske ljudske armije so brali, ozi- roma, naj bi po napovedih na plakatih brali, svoja dela pred- stavniki vseh republiških dru- štev. V uvodni besedi je Dobrica Čosić (velesrbski komunist, znan po zagriznem zanikanju samobitnosti slovenstva, sloven- ske kulture in jezika, op. pis.)... govoril o socialističnem jugoslo- vanstvu... Svoje stihe (v srbsči- ni) je brala Jesanka Maksimo- vič, za njo (v hrvaščini Hrvat) Dragutin Tadijanović. Sloven- cem je pripadla točka s prozo. Prvakinja titograjskega narod- nega gledališča je prebrala ... srbskohrvatski prevod proze slo- venskega pisatelja iz Trsta, Bo- risa Pahorja... Makedonec Aco Sopov pa je prebral občinstvu nekaj svojih pesmi v materinem jeziku, v makedoščini... Iz poro- čila v "Delu" je vidno, da so slo- venskim pisateljem prepovedali, da bi brali svoje stvari v slo- vensčini, najbrž v duhu Čosićeve- ga "socialističnega jugoslovans- tva in kulturnega bratstva ju- goslovanskih narodov". Slovenski zastopniki na kongresu so bili toliko ponosni, da v srbsčini svo- jih del niso marali brati. Vse zborovanje ni bilo drugega kot divje prerekanje med zastopni- ki "socialističnega jugoslovans- tva", ki so očitno dobili od beo- grajske vlade zapoved, naj zvezo književnikov za vsako ceno "in- tegrirajo", ter med zagovorniki narodno-kulturnih avtonomij. Re- žimovci so se pri tem spuščali v podlo spletkarjenje in slepari- je. Zloglasni Dobrica Čosić je dal prelog, ki ga je podpisalo petdeset srbskih in drugih pisa- čev, naj se Zveza preosnuje tak- ko, da ne bo več predstavljala združenja republiških, to je, nar- odnostnih pisateljskih organi- zacij, temveč naj jo sestavljajo skupine, organizirane po drugih, recimo, estetskih vidikih: mo- dernisti iz vse Jugoslavije naj imajo svojo skupino, ki bo za- stopana v osrednjem združenju, realisti iz vse Jugoslavije svojo, in tako dalje; skratka integraci- ja po ovinkih. Režim se zlasti po zadevi v reviji "Perspektive" v Sloveniji zaveda, kakšen vpliv imajo pisatelji tudi v politiki. Zaradi tega je treba najprej po- jugosloveniti njihovo strokovno organizacijo, brez članstva v ka- teri ne more nihče objavljati ni- česar, ter ji vzeti večnarodni zna- čaj. Neki Zvonimir Golob, očitno pojaničarjen Slovenec, pa je šel najdlje, ko je slovenskim knjiže- vnikom sploh odrekel pravico, da bi bili zastopani v vodstvu Zveze, in da je treba z njimi ravnati kakor s slovenskimi no- gometisti. Kakor ti nimajo po- kazati nobenega prvenstva do- ma in v tujini, tako ga tudi slo- venski pisatelji ne morejo in to- rej nimajo pravice do besede in zastopstva. Kongres se je končal v popolni zmedli, iz katere je vzniknil samo novi generalni sek- retar, Slavko Mihalič, ki bo or- ganizacijo vodil po diktatorskih načelih in po navodilih UDBa. Crnogorci, ki so bili gostitelji kongresa, neposlušnim zboroval- cem zadnji dan niso dali niti jesti, tako da so si napol mrtvi morali plačati ob sedmih zve- čer večerjo sami...

Revsčina v Slovemem narodnem gledališču. Ravnatelj dra- me ljubljanskega Narodnega gledališča, Bojan Stih, je v inter- vjuju za "Delo" razodel med drugim tole: Drama takorekoč nima nikakršnih študijskih in de- lovnih prostorov. Tehnična opre- ma odra je približno taka, kakor je bila pred prvo svetovno vojno. Električne ogrevalne in druge naprave so tik pred razpadom. Krojaška delavnica, maske in drugo nimajo svojih delovnih prostorov. Igralske garderobe so po večini v predelanih straniščih. Gledališče ne premore niti najo- snonejih higienskih prostorov.

V glasbi nič bolje. Podobno je stanje, kar se tiče ljubljans- kih koncertnih dvoran. To se je pokazalo ob nedavnem gostovan- ju Pittsburskega simfoničnega orkestra. Kristijan Ukmar piše o tem takole: "Gostujoči ansambel je komaj našel dovolj prostora za odru,

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE in SREČNO NOVO LETO Vam želi

ANTON'S MEAT MARKET

ANTON BAVDEK

PRVA SLOVENSKA MESARIJA V TORONTO

Imamo vedno sveže meso, okusno prekajeno meso in klobase. Posebnost: "nadevani želodci" Če pripravljate gostije, bankete ali slično, se priporočamo.

Dostavljamo na dom brezplačno. Po zelo ugodnih cenah vam napolnimo hladilnike. 633 VAUGHAN RD. na vogalu Oakwooda TEL. RU. 3-0423

VESEL BOŽIČ IN 1965. želi

August Kollander Travel Bureau, Inc.

Airline and Steamship Ticket Office

Slovenian Auditorium Building 6419 St. Clair Avenue Cleveland 3, Ohio

HEnderson 1-4148 Cable address Kollander

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1965. želi

SLOVENSKA PRISTAVA

Cleveland, Ohio

Vesele Božič in uspešno 1965. želi

M. A. TRAVEL SERVICE

Mirko Antloga

6516 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio, U.S.A.

Lastnika domače slovenske gostilne Eršte's

"SLOVENE VILLAGE"

na 6802 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio,

željita vseh prijateljem in obiskovalcem

Blagoslovljen Božič in srečno novo leto 1965

Dušan in Mary Maršič

Zadovoljen Božič in uspehov polno 1965 žele

somišljeniki slovenske državne ideje v Clevelandu, USA

Vesel Božič in sreno novo leto 1965 želi

EXPRESS TRAVEL SERVICE

687 East 185th Street Cleveland 19, Ohio For best in travel

Joseph Suhadolnik 481-7188

Odbor Slovenske Narodne Zveze v Chicagu, Ill. želi v imenu vseh članov preko našega glasila vsem Slovincem in prijateljem Slovenskega državnega gibanja vesel Božič in uspehov polno leto 1965. Združeni korakajmo v delu za lepšo bodočnost slovenstva v svobodni Slovenski državi!

Lojze Arko, predsednik Mirko Geratič, tajnik

V mislih na vse, ki jih poznam in ki nas povezuje slovenska državna ideja, pošiljam iskrena Božična voščila ter želje za srečno in uspehov polno leto 1965. V geslu: Enojni in napori za upostavitve Slovenske države, katera edina more nuditi Slovincem verski, narodni, kulturni in gospodarski napredek, delajmo brez oziroma težave. Enkrat bo prišel čas, ko bomo mi, ali pa vsaj naši potomci videli sadove naših naporov! Zivela Slovenska Država, to naj bo naše geslo kjer koli smo.

Mirko Geratič, tajnik SNZ v Chicagu

ske državo in s tem za ohranitev države izročila in vere, od katerih Peter Sorli živi.

• "Dajte nam avtonomijo!" Po "Slovenski svobodi" posnema- mo:

"Pred kratkim sem govoril z mladim prepričanim komuni- stom iz nekega mesteca na Pri- morskem.

Proti mojemu pričakovanju je začel takoj kritizirati partijo. Re- tikant Peter Sorli menda proti temu še ni ugovarjal, ki v ime- nu Cerke, ne v imenu katoliške slovenske JRZ, ki jo zastopa. Pač pa je javno skoraj izobčil tiste, ki se zavzemajo za sloven-

jugoslovansko ekonomijo, v kate- ri ga režim skoraj vsakokrat po- lomil. Kritiziral je tudi sistem sam, ker da imajo nekateri v njem predpravice katerih si niso zaslužili.

Omenjeni mladi komunist je tudi povedal, da je bil navzoč na sestanku, ki ga je svojčas pred sprejetjem nove ustave sklicala Vida Tomšič, da bi se "pogovo- rila" s študenti, ki so zahtevali za Slovenijo pravico do samo- odločbe. Na sestanku je prišlo do hude debate in studentje, med katerimi so bili komunisti, so hudo "okrtačili" predsednico Socialistične zveze delovnega

Blagoslovljene božične praznike in srečno Novo leto želi

WORLD TRAVEL SERVICE LTD.

258 College St., Toronto, Ont. WA. 3-4868

Podružnica: 3968 St. Lawrence Blvd., Montreal, P.Q. VI. 4-5292

BLAGOSLOVLJENE BOŽIČNE PRAZNIKE in SREČNO NOVO LETO Vam želi

SLOVENSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA

Janeza E. Kreka v Torontu

646 EUCLID AVE. Toronto 4 Tel. LE. 2-4746

Slovinci! Hranite in sposojite si denar v domači, slovenski denarni ustanovi.

Mnogo božičnega veselja, sreče in uspeha polno Novo leto 1965. želi vsem svojim cenjenim odjemalcem in prijateljem

"SLOVENIJA"

MEAT & DELICATESSEN

2409 Dundas St. W. LE. 5-8946

Pristne kranjske klobase dobite v Torontu edino pri nas, kakor tudi domače šunke, želodce in ostale mesne izdelke.

Se še nadalje priporoča J. Zalár.

BLAGOSLOVLJENE BOŽIČNE PRAZNIKE in SREČNO NOVO LETO želi

VSEM PRIJATELJEM in ZNANCEM

PLATNAR BROS.

PLUMBING & HEATING CONTRACTORS LTD

257 Concord Ave., Toronto 4

Tel: 534-5226 — 255-6406

Vesel Božič in srečno leto 1965. želi

SLOVENCEM

EUROPA TRAVEL SERVICE

759 East 185th Street, Cleveland 19, Ohio Office IV-6-3773 — Res. EV. 1-4985 Jerome A. Brentar, manager

Vesel Božič in izpolnjenih upov polno 1965. željita

Glavni odbor

Svet Slov. drž. gibanja.

HUMORISTIČNA KNJIGA — NAJLEPŠE DARILO ZA STAREŠE IN ZA MLADINO:

ŠEST — PREPOST: "KAR PO DOMAČE!" cena \$2.50. Dobite pri: "SLOVENSKA PISARNA" 618. Manning Ave. Toronto

ljudstva Slovenije.

Prihodnje dni je bita UDBa pridno na delu zaradi demonstra- cije, ki so jo vprizorili visoko šolci na univerzi in po ulicah z geslom: "Dajte nam avtonomijo!" Precej studentov je bilo za- slišanih na UDBi in nekatere so celo zaprli za več dni. Studentje sami pa niso izdajali drug dru- gega.

Sam je izjavil pred udbovci: "Jaz ne bom nikdar ovajal kole- gov, čeprav sem partijec in pre- pričan komunist, kajti če vi za gotavljate, da vlada v državi svo- boda, potem je nujno, da se jav- lja tudi opozicija, čeprav brez

pravice, da javno pove, kaj misli".

Iz tega je razvidno, da mlajša generacija komunistov v Slove- niji presoja položaj z nekoliko bolj kritičnim ocesom, ker se zaveda, da gre polovica — če ne več — plodov slovenskega truda na jug in da je Slovenija tako izkoriščana, da tega niti sloven- ska partija ne sme več dopustiti.

VESEL BOŽIČ in uspešno 1965. želi

Družina Dr. Jože Planinšič 733 Sherwood Avenue, Pittsburgh, Pa., U.S.A.